

PREGÓ DE LA FESTA MAJOR D'ORGANYÀ

---

12 d'agost de 2017

Bon dia a tothom!

Il·lustre senyor Alcalde, Regidores i Regidors, autoritats, amics i amigues , ganxes i ganxos tots, coneguts i no tant coneguts

És un gran honor per a mi ser avui en aquest balcó de l'Ajuntament per fer el pregó de la Festa Major. No sabeu la il·lusió que em va fer que el nostre alcalde, en Celestí Vilà Betriu, em demanés de fer-lo. Li agraeixo profundament! Em va comentar que feia molt temps que no es feia a Organyà, i per això, és una gran responsabilitat – a la vegada que un gran i emocionant repte per a mi – pronunciar un bon pregó!

Començaré dient que mai m'hagués imaginat arribar un dia a ser 'pregonera' de les festes del meu poble. En saber-ho, el primer que em va venir al cap va ser el record d'un home petitó que feia les crides a Organyà quan jo era petita, anunciant, després de fer sonar una trompeteta, per exemple, que es tallaria l'aigua del carrer Major a una hora determinada. Era l' Organyà dels anys 60... Ha plogut molt des de llavors, i ara les crides ja no són el que eren, ni tampoc els pregons de Festa Major són simples anuncis del tret de sortida de les festes, sinó que són autèntics discursos literaris on els pregoners aprofiten per fer públics els seus pensaments, records i/o reivindicacions populars. Normalment, els pregons els fa gent que sap escriure molt bé. No és pas el meu cas, encara que sempre m'ha agradat escriure. Malgrat que a la meva feina em passo gran part del temps clicant tecles a l'ordinador, el que escric són articles científics, amb ben poc estil literari, sobre coses ben específiques que els no experts en el tema trobarien ben segur avorrides. De tota manera, aquí m'esforçaré a fer-ho el millor que pugui, i sobretot ho faré des del cor.

Com he dit, de petita no m'imaginava algun dia ser pregonera, però tampoc pensava que em dedicaria a la ciència... Crec que l'únic que tenia clar és que volia viatjar i veure món. Recordo que em quedava embadalida mirant els avions que passaven per sobre Organyà, i pensava i somniava que algun dia hi aniria jo en aquells aparells i que aniria a conèixer molts països. Sempre he tingut una gran curiositat per conèixer les coses properes, però sempre m'ha atret allò que és llunyà, el que és desconegut. Recordo que ja de petita, quan venien nenes i nens de fora a estiuejar o a la Festa Major, per exemple, m'esforçava sempre en integrar-los a la nostra colla, tenia curiositat per

saber com eren els 'forasters'. Això, de fet, ha estat una constant en la meua vida. Encara ara m'agrada relacionar-me amb gent de fora del meu entorn rutinari perquè sempre penso que puc aprendre coses noves. I m'apassiona viatjar a llocs desconeguts i veure com és el país, la seva natura, com són les persones, com viuen, i quins costums tenen. Sovint em demano d'on em deu haver sortit aquest esperit aventurer, però crec que vaig néixer amb ell i devia ja estar a l'ADN d'algun dels meus avantpassats.

Per als que em coneixeu des de fa temps, recordareu que havia participat en bastantes obres de teatre, juntament amb altres companys i companyes d'escola, dirigides pel Mossèn Ramon Balaguer qui, amb molta paciència, ens ensenyava a interpretar multitud de personatges. Quantes hores d'assaig i que divertit ens ho passàvem! Ell va fer que d'adolescent somniés també en dedicar-me al teatre, i els meus primers passos en això els vaig fer aquí a Organyà, participant en diverses obres de les que guardo molt bon record i algunes de les quals les havíem estrenat a la Festa Major. En recordo una especialment en que feia d'una dona que anava a fer fortuna a Amèrica i tornava milionària. Precisament, després d'aquell estiu en el que vam interpretar aquesta obra a la Plaça de l'Església, vaig marxar cap als Estats Units a fer els estudis del doctorat. Desgraciadament, però, no vaig tornar pas milionària com la dona de l'obra, ni com alguns del poble pensaven que tornaria. Això sí, després de cinc anys, vaig tornar sent doctora, encara que no pas per a curar malalts.

Finalment, havia decidit dedicar-me a la biologia, a estudiar les 'bestioles' com deien els meus pares, als qui els costava entendre que em podria guanyar la vida treballant en això. El principal responsable, però, de que m'agradessin tant les bestioles va ser precisament el meu pare, el "Melitón", un gran naturalista i qui hagués estat un gran biòleg, n'estic segura, si hagués tingut l'oportunitat d'estudiar. A ell li dono les gràcies per ensenyar-me a estimar i admirar aquesta vall d'Organyà i tots els boscos del voltant, a observar i escoltar la natura. Ell coneixia molts racons fantàstics d'aquest paisatge, sabia també molt bé on es feien més bolets i trufes, però a més, degut a la seva gran capacitat d'observació, havia adquirit una quantitat enorme d'informació sobre ocells, mamífers i també peixos –ja que era un bon pescador-. La meua curiositat, sens

dubte, la vaig heretar del meu pare, i el ser curiosa segurament va fer que m'agradés, m'apassionés de fet, la investigació. Per altra banda, la paciència i la constància, també molt necessàries en ciència, tinc clar que les vaig heretar de la mare. Aquesta combinació, a la que cal afegir-hi l'empenta i valentia que li veia a la meva germana, a qui idolatrava, em van fer la persona que soc i m'han servit molt al llarg de la meva carrera professional i personal.

Poder-me dedicar a la recerca avui dia, a contribuir a entendre com funciona la natura que ens envolta, ho considero un autèntic privilegi. I vull que sapiguen que aquesta curiositat va néixer aquí, a Organyà. Les meves primeres col·leccions d'insectes, de bolets, de fòssils, etc. les vaig fer aquí, ben a prop de casa. Com sabeu, tenim un entorn natural envejable, i molt ric en biodiversitat ja que forma part de la Serralada dels Pirineus, la qual va actuar com a refugi per a moltes espècies després de la darrera glaciació. Vull aprofitar, per tant, per dir que és responsabilitat de tots protegir i mantenir aquesta biodiversitat i aquests paratges tan bells perquè també els puguin gaudir les generacions futures. Estem envoltats de muntanyes fantàstiques, que a més estan plenes d'història... Com la Majestuosa Santa Fe, que amb la seva especial forma i amb la capella al seu cim, caracteritza el paisatge del poble - pels documents trobats per l'historiador Joaquim Miret i Sans, sabem que ja fa més de 1000 anys (!) que es devia venerar a la Santa en aquest cim- . I també la bella muntanya d'Ares, coneguda ja internacionalment pels amants del parapent com a Muntanya Màgica per les especials corrents d'aire que es creen al seu davant.

Amb el vostre permís, m'agradaria dedicar un paràgraf a Santa Fe. Us he de confessar que, per més lluny que estigui d'Organyà, duc aquesta Muntanya sempre al cor, i crec que la tinc clavada a la retina també. El meu quarto dona a Santa Fe i, per tant, sempre ha estat el primer que he vist des del llit al pujar la persiana al dematí. En dies de sol, amb el cel blau al darrere, la postal és espectacular i una bona raó per començar bé el dia. Quan vinc al poble, veure la majestuosa roca des del cotxe, passat Coll de Nargó, és també el senyal que ja soc a casa, i m'entra una sensació molt agradable d'alegria barrejada amb melancolia. La veig també cada dia a Mallorca, ja que la tinc en una postal al meu despatx. I us he de dir que estimo encara més aquesta muntanya des

que vaig perdre la meva germana, doncs ella estava també enamorada de Santa Fe i de les àguiles i voltors que hi volen sovint al voltant.

Encara un altre record d'Organyà que tinc clavat, en aquest cas a l'oïda, és el campanar, aquest campanar que no para mai de sonar marcant tots el quarts i les hores i que ha estat vigilant a la gent del poble des de fa centenars d'anys!. Aquest campanar d'aquesta antiga i bella Col·legiata de Santa Maria que s'enlaira cap al cel, plantant cara a qualsevol contratemps, inclosa la forta música que el fa gairebé tremolar cada any per la Festa Major! Vull pensar que aquest campanar ferm i valent també dona força als ganxos i ganxes a tirar endavant en les dures tasques del dia a dia.

Diuen que les festes majors són l'expressió de l'alegria d'un poble. Malgrat que ara sé que no era així, jo de petita pensava que tothom estava alegre per la Festa Major. Era la Festa Grossa i es convidava la família que vivia fora, volia dir vermutts als bars mentre es ballaven sardanes, taula gran i bon menjar, gresca amb els cosins, concerts de festa major, partits de futbol... Tinc tants bons records de les festes majors de la infància! Mai oblidaré aquells envelats que tancaven la plaça i on la canalla jugàvem sovint a amargar-nos i perseguir-nos mentre els nostres pares ballaven pasdobles, valsos i tangos... En aquestes festes també apreníem molts a ballar! I els records de l'adolescència no són pitjors. D'aquesta etapa recordo més les rialles amb la colla i com ens divertíem al ball, a les mitges parts i després, ja ben entrada la matinada, fent tertúlia i contant-nos coses a la Font de l'Apotecari!

Voldria ara recitar-vos un poema sobre la Festa Major, que crec molt adient i que va escriure el meu amic i poeta Joan Tomàs Reig, de Cal Marxantó, el 15 d'agost de 2014:

L'horta, de verdor brillant

Qual flaçada engalanada

De la Diada de Santa Maria

Protectora i goig

Mare de Deu de Gracia

Un sermó extraordinari

De l'Organyà mil·lenari

Una sardana de migdia

Un dinar de família

Un envelat de sabina

Una toia que es rifa

Les mosses i les senyores

Mudades de cotó i xarol

Toca l'Orquestra, ball de tarda

Ball de nit i mitja part

Xampany i ressopó

Ball de rams i fanalet

Els somnis de voraviu encesos

El flaïre de rom cremat

La botifarra i el bon tabac

El temps es precipita

En l'abisme del passat.

I per anar acabant, vull fer un petit homenatge al jovent d'aquest poble. Molt sovint es diu que la joventut ha perdut els valors i que tenen poques inquietuds. Jo no crec que sigui així. Hem de reconèixer que en part gràcies als joves seguim tenint unes bones festes carregades d'activitats per atraure tothom, des dels més petits fins als més grans. Que contenta estic de veure, per exemple, que ben aviat es celebrarà a Organyà la Fira del Llibre del Pirineu! És una prova més que

és un poble viu i que estima la cultura. Estic també convençuda que en aquest poble hi ha joves amb moltes virtuts i penso que cal ajudar-los a potenciar-les, tant als que es queden aquí com als que van a estudiar o treballar a fora. I crec també que Organyà ha de continuar sent un lloc tolerant i obert a tothom com ho ha estat sempre, integrant a forasters que en poc temps es senten ganxos i ganxes; solament així es fan els grans pobles! Als joves que marxeu fora i que sols veniu puntualment, com és el meu cas, us vull dir que no oblideu mai les vostres arrels, que no ignoreu l'ahir ni tot allò que us ha impregnat la pell i l'ànima. *Amb unes arrels ben agafades a terra, un pot enlairar-se més i volar més lluny.* Personalment, allà on he anat sempre he dit d'on soc filla, del poble bressol del català, i sempre ho he dit amb el cap ben alt. Feu-ho també vosaltres!

He començat donant les gracies, i vull acabar també amb gratitud. Voldria que tinguéssim un record pels que, desgraciadament, avui no ens poden acompanyar però que han contribuït a fer una millor comunitat, un millor poble. Aquesta mateixa setmana ens ha deixat una noia jove a la que no tocava encara marxar. La coneixia sols de vista, però m'han dit que era una persona sensible i fràgil, sempre cordial i disposada a ajudar en el que fos, una vertadera artista que s'expressava de meravella amb la ceràmica i el gravat. Quina gran pèrdua per a Organyà! Des d'aquí envio el meu més sincer condol a la família!

I ara permeteu-me que faci la feina que feien els pregoners:

ATENCIÓ, ATENCIÓ!!! Es fa saber a tot el poble d'Organyà que a partir d'aquest instant comencen els actes previstos per la nostra Festa Major. Toca gaudir-los al màxim!

Gent d'Organyà, ganxes i ganxos, Visca la màgia de la Festa Major! Visca el jovent, i visquin també els grans que se senten joves i amb energia, i visquin aquells que lluiten per la Cultura, la Llibertat i per un món millor!

VISCA ORGANYÀ I VISCA CATALUNYA!